

סבא, בשאלתא דא, ידענא דחכמתא גבך, ומילך מוטו לרקיעי דחכמתא. (כ"א נטו לתקיעו דחכמתא).

פתח ההוא סבא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יי' אלהיך כאשר ישא איש את בנו וגו'. האי קרא הכי מיבעי ליה, ובמדבר אשר נשאך, מהו ראית. אלא קדשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא, מדברא תקיפא, כמה דכתיב, (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדברא דאיהו תקיף משאר מדברין בעלמא. מאי טעמא.

בגין דההיא שעתא דנפקו (דף קפ"ד ע"א) ישראל ממצרים ואשתלימו לשתיין רבבין, אתתקף מלכותא קדישא, ואסתלק על כלא, וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפנא מלכו חייבא סטרא אחרא. ואפיק לון קדשא בריך הוא למיהו במדברא תקיפא. דאיהו אתר ושלטנו דסמא"ל חייבא, דאיהו דיליה ממש, בגין לתברא תוקפיה וחיליה, ולכתתא רישיה, (כ"א ולא חתא ליה) ולאכפנא ליה, דלא ישלוט. ואלמלא דחאבו ישראל, בעא קדשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא, ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש.

ביון דחאבו בכמה זמנין, נשיף לון חו"א, וכדין אתקיים (בראשית ג) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל מחו רישיה בקדמיתא, ולא ידעו לאסתמרא מיניה, ולבתר איהו מחא בבתרייתא, ונפלו כלהו במדברא, ואתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעין שנין לקו מיניה, לקבל ארבעין מלקות דבי דינא.

ועל דא כתיב אשר ראית, בעינייהו הוי חמאן לההוא מארי דמדברא, אזיל כפית קמייהו, ונטלי אחסנתיה ועדביה. מנלן.

לרקיעי החכמה (נוטים לתקיעת החכמה).

פתח הנקן ההוא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ה' אלהיך כאשר ישא איש את בנו וגו'. פסוק זה כף היה צריך לומר, ובמדבר אשר נשאך. מהו ראית? אלא הקדוש ברוך הוא הנהיג את ישראל במדבר, מדבר חזק, כמו שכתוב (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו'. ומדבר שהיא חזק משאר מדבריות בעולם. מה הטעם?

משום שבשעה ההיא שיצאו ישראל מצרים ונשלמו לששים רבוא, התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הפל, והאירה הלכנה, ואז נכנעה מלכות הרשעה, הצד האחר, והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק, שהוא מקום ושלטון סמא"ל הרשע, שהוא שלו ממש, כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולחוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט. ואלמלא חטאו ישראל, רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם, ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.

בגלל שחטאו בכמה פעמים, נשף אותם הנחש, ואז התקיים (בראשית ג) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל הכו ראשו בתחלה ולא ידעו להשמר ממנו, ולבסוף הוא הפה באחרונה, ונפלו כלם במדבר, והתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעים שנה לקו ממנו, כנגד ארבעים מלקות של בית דין.

ועל זה כתוב אשר ראית, בעיניהם היו רואים את אדון המדבר הולך קשור לפניהם, ולקחו נחלתו וגורלו. מנין לנו? שכתוב (שמות ט) אז נבהלו אלופי

מִדְּכַתִּיב (שמות טו) אֲזַנְבְּהֵלוּ אֱלוֹפֵי אֲדוֹם, וְאֵלֶיךָ
 אֵינֹנִי (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאֵנָּן אוֹף הָכִי
 אֶתְפָּרְשְׁנָא מִיִּשׁוּבָא לְמַדְבְּרָא תְּקִיפָא, וְלַעֲיִינָא
 תַּמָּן בְּאוֹרֵייתָא, בְּגִין לְאַכְפִּיא לְהֵהוּא סְטָרָא.
 וְתוּ דְלֹא מִתְיַשְׁבֵּן מְלִי דְאוֹרֵייתָא, אֶלֹא תַמָּן.
 דְלִית נְהוּרָא אֶלֹא הֵהוּא דְנַפְיָא מְגוּ
 חֲשׂוּכָא, דְכַד אֶתְפְּיָא סְטָרָא דָא, אֶסְתַּלַּק
 קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֵילָא, וְאֶתְיִיקֵר בִּיקְרִיָּה.
 וְלִית פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֶלֹא מְגוּ
 חֲשׂוּכָא, וְלִית טוֹבָא אֶלֹא מְגוּ בִישָׁא. וְכַד עָאל
 בַּר נֶשׁ בְּאוֹרַח בִּישָׁא, וְשָׁבִיק לִיָּה, כְּדִין
 אֶסְתַּלַּק קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בִיקְרִיָּה, וְעַל דָּא
 שְׁלִימוּ דְכָלֹא טוֹב וְרַע פְּחָדָא, וְלֹאֶסְתַּלַּקָּא
 לְבַתֵּר בְּטוֹב, וְלִית טוֹב אֶלֹא הֵהוּא דְנַפְיָא מְגוּ
 בִישָׁא. וּבִהֲאֵי טוֹב, אֶסְתַּלַּק יְקָרִיָּה, וְדָא אִיהוּ
 פּוֹלְחָנָא שְׁלִים.

וְאֵנָּן, עַד הַשְּׁתָּא יִתְיַבְנָא תַמָּן, כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא,
 בְּגִין לְאַכְפִּיא בְּמַדְבְּרָא לְהֵהוּא סְטָרָא.
 הַשְּׁתָּא דְמָטָא זְמָנָא דְפּוֹלְחָנָא קְדִישָׁא,
 דְסְטָרָא דְקְדוּשָׁא, אֶהְדְרָנָא לְיִשׁוּבָא דְתַמָּן
 אִיהוּ פּוֹלְחָנָא דִילִיָּה. וְתוּ, דְהַשְּׁתָּא בְרָאשׁ
 הַשְּׁנָה מָטָא זְמָנָא דְהֵהוּא חוּיָא, לְמַתְבַּע דִּינָא
 מְקָמֵי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְתַמָּן אִיהוּ שְׁלִיט.
 וּבְגִין כֵּן נַפְקָנָא מִתַּמָּן וְאֶתִּינָא לְיִשׁוּבָא.

פְּתַח הֵהוּא סְבָא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ
 שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגְנוּ, הַשְּׁתָּא אִיהוּ
 זְמָנָא, לְאַתְעָרָא דִינָא עַלְאָה תְּקִיפָא, וְכַד אִיהוּ
 אֶתְעָר סְטָרָא אַחְרָא אֶתְתַּקֵּף בְּהַדִּיָּה, וּכְיֹן
 דְאִיהוּ אֶתְתַּקֵּף, סְלִיק וְחַפִּיא לְסִיְהָרָא, דְלֹא
 נְהִיר נְהוּרָא, וְאֶתְמַלֵּיא מְסֻטָּרָא דְדִינָא. כְּדִין
 כָּל עַלְמָא אִיהוּ בְדִינָא, עַלְאִין וְתַתְאִין, וְכְרוּזָא
 כְּרִיז בְּכִלְהוּ רְקִיעִין, אֶתְקִינּוּ כּוּרְסִיא דְדִינָא,
 לְמֵאֲרִיָּה דְכָלֹא, דְאִיהוּ בְעֵי לְמִידָן.

אָדוֹם, וְאֵלֵהּ הֵם (דברים ח) נָחַשׁ שָׂרָף
 וְעַקְרָב. וְאֵנֹנִי גַם כֵּן נִפְרָדְנוּ
 מִהַיְשׁוּב לְמַדְבַּר הַחֲזֹק לְעֵין שָׁם
 בַּתּוֹרָה, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת הַצַּד
 הָאֲחֵר.

וְעוֹד, שְׁלֹא מִתְיַשְׁבִּים דְבַרֵי תּוֹרָה
 אֶלֹא שָׁם, שְׁאִין אוֹר אֶלֹא אוֹתוּ
 הַיּוֹצֵא מִתּוֹף הַחֲשֵׁף. שְׁכַאֲשֵׁר
 נִכְנַע צַד זֶה, מִתְעַלָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְמַעְלָה וּמִתְכַּפֵּד בְּכַבּוּדוֹ,
 וְאֵין עֲבוּדַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶלֹא מִתּוֹף הַחֲשֵׁף, וְאֵין הַטוֹב
 אֶלֹא מִתּוֹף הָרַע. וְכַאֲשֵׁר נִכְנַס בֶּן
 אָדָם בְּדֶרֶךְ רָעָה וְעוֹב אוֹתָהּ, אֲזַ
 מִתְעַלָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּכַבּוּדוֹ, וְעַל זֶה שְׁלֵמוֹת הַכָּל -
 טוֹב וְרַע כְּאֶחָד, וְלַעֲלוֹת אַחֵר כֵּן
 בְּטוֹב, וְאֵין טוֹב אֶלֹא הֵהוּא שְׁיַצָּא
 מִתּוֹף הָרַע. וּבְטוֹב זֶה מִתְעַלָּה
 כְּבוֹדוֹ, וְזוֹהֵי עֲבוּדָה שְׁלֵמָה.

וְאֵנֹנִי עַד עַכְשָׁו יוֹשְׁבִים שָׁם כָּל
 יְמֵי הַשְּׁנָה בְּכַדֵי לְהַכְנִיעַ בְּמַדְבַּר
 לְצַד הָאֲחֵר. עַכְשָׁו שְׁהַגִּיעַ זְמַן
 עֲבוּדַת הַקְדָּשׁ שֶׁל צַד הַקְדָּשָׁה,
 חוֹרְנוּ לְיִשׁוּב, שְׁשָׁם הִיא עֲבוּדַתוֹ.
 וְעוֹד, שְׁעַתָּה בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה הַגִּיעַ
 זְמַן שֶׁל הַנְּחָשׁ הֵהוּא לְתַבַּע דִּין
 מְלַפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁם
 הוּא שׁוֹלֵט, וּמִפְּנֵי כֵּן יַצְאֵנוּ מִשָּׁם
 וּבָאֵנוּ לְיִשׁוּב.

פְּתַח הַזְּקֵן הֵהוּא וְאָמַר, (תהלים פא)
 תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם
 חַגְנוּ. עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן לְהַתְעוֹרֵר
 הַדִּין הָעֲלִיּוֹן הַחֲזֹק, וְכַאֲשֵׁר הוּא
 מִתְעוֹרֵר, הַצַּד הָאֲחֵר מִתְחַזֵּק
 כְּנִגְדּוֹ. וּמִכֵּיּוֹן שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק,
 עוֹלָה וּמְכַסֶּה לְלִבְנָהּ, שְׁלֹא
 מְאִירָה אוֹר, וּמִתְמַלֵּאת מִצַּד
 הַדִּין. אֲזַ כָּל הָעוֹלָם הוּא בְדִין,
 עֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים, וְכְרוּז קוֹרָא
 בְּכָל הַרְקִיעִים: הַתְּקִינּוּ כֶּסֶף שֶׁל
 דִּין לְאֲדוֹן הַכָּל, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדוֹן.

וְכֹדֶר פֶּאֶן, וְהַאִיר לָנוּ בַמִּדְבָּר, מִדּוּעַ מִתְעוֹרֵר דִּין עֲלִיּוֹן בְּיוֹם זֶה. אֲלֵא כָּל סוּדוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת הַנִּכְבְּדוֹת, כָּל־מְלֻיִים בְּשָׁבִיעִי. וְהַשְּׁבִיעִי הֵהוּא הַעֲלִיּוֹן, עוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, שְׁנִקְרָא עוֹלָם הַבָּא. מִמֶּנּוּ מְאִירִים כָּל הַנְּרוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הַבְּרָכוֹת. וְכֹאֲשֶׁר מְגִיעַ הַזְּמַן לְחֹדֶשׁ הַבְּרָכוֹת וְהַקְּדוּשׁוֹת לְהַאִיר, צָרִיף לְהַשְׁגִּיחַ בְּכָל תְּקוּנָה שֶׁל הָעוֹלָמוֹת כָּל־מֵ, וְכָל הַתְּקוּנִים הֵם לְקִיּוֹם כָּל־עוֹלָם מִתּוֹךְ הַתְּחִתּוֹנִים, אִם הֵם פְּשָׁרִים. וְאִם אֵינָם פְּשָׁרִים, אִז עוֹמְדִת, (דְּבַר) שְׁלֵא מְאִירָה, עַד שֶׁנִּפְרָדִים הַחֲבִיבִים מִתּוֹךְ הַזְּכָאִים, אִז מִתְעוֹרֵר הַדִּין.

וְכִי־הַדִּין הֵהוּא מִתְחַזֵּק הַצַּד הָאֲחֵר, וְנִמְצָא מְקַטְרֵג, כְּדִי שֶׁיִּנְתְּנוּ לוֹ אֵלּוֹ הַחֲבִיבִים, מִפְּנֵי שֶׁפְּתוּב (אִיּוֹב כח) וְלָכֵל תְּכִלִּית הוּא חוֹקֵר. וְכִמְכֶּסֶה לְלִבְנָה. מִדּוּעַ (לֹא מוֹסְרֵת אוֹתָם בִּיד הַמְּקַטְרֵג)? מִפְּנֵי שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבֵּד אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו.

וְהַצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא עוֹמֵד כְּקִלְפָה חֲזָקָה, שְׁאִינָה יְכוּלָה לְהַשְׁבֵּר חוּץ בְּאוֹתָהּ עֲצָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁפְּתוּב תְּקַעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֻנּוֹ. כְּדִי לְשַׁבֵּר הַכֶּסֶה הֵהוּא שֶׁמְכֶסֶה אֶת הַלִּבְנָה, וְלֹא מְאִירָה.

וְכֹאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרִים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה בְּשׁוֹפֵר, הַקּוֹל הֵהוּא שְׁיֹצֵא מִהַשׁוֹפֵר מִכָּה בְּאוֹר, וּבֹקֵעַ אֶת הַרְקִיעִים, עַד שֶׁעוֹלָה לְגַבִּי הַסֵּלַע הֵהוּא הַחֲזָק, (הַצַּד הָאֲחֵר) שֶׁמְכֶסֶה לְלִבְנָה, מִשְׁגִּיחַ וּמוֹצֵא הַתְּעוֹרוֹת הַרְחָמִים, אִז הֵהוּא שֶׁעוֹלָה וְעוֹמֵד לְמַעְלָה, מִתְעַרְבֵב. אִז הַקּוֹל הֵהוּא עוֹמֵד וּמַעֲבִיר הַדִּין הֵהוּא, וְכִיּוֹן שֶׁלְמִטָּה

אֲחֵרָא עֲלָא, וְאַפִּיק קָלָא

וְרָזָא הָכָא, וְאַתְנַהִיר לָן בַּמִּדְבָּרָא, אֲמַאי אֲתַעֲר דִּינָא עֲלָאָה בְּיוֹמָא דָּא. אֲלֵא כָּל רְזִין וְכָל קְדוּשִׁין יְקִירִין, כְּלֵהוּ תְלִיין בְּשָׁבִיעָאָה. וְהֵהוּא שְׁבִיעָאָה עֲלָאָה, עֲלָמָא עֲלָאָה, דְּאֲקָרִי עֲלָמָא דְּאֲתִי. מִנִּיהּ נַהֲרִין כָּל בּוּצְיָנִין, וְכָל קְדוּשִׁין, וְכָל בְּרַפְּאֵן. וְכַד מְטִי זְמַנָּא, לְחֻדְתוֹתֵי בְּרַפְּאֵן וְקְדוּשִׁין לְאַנְהָרָא, בְּעָא לְאַשְׁגָּחָא בְּכָל תְּקוּנָא דְּעֲלָמִין כְּלֵהוּ, וְכָל אֵינּוֹן תְּקוּנִים לְאַתְקִימָא כְּלֵהוּן סְלִקִין מְגוֹ תְּתָאִי, אִי אֵינּוֹן פְּשָׁרָאן. וְאִי לֹא פְּשָׁרָאן, כְּדִין קִימָא (ס"א מְלָח) דְּלֹא נַהִיר, עַד דְּאַתְפְּרָשׁן חֲיִיבִין מְגוֹ זְכָאִין, כְּדִין אֲתַעֲר דִּינָא.

וְכִי־הוּא דִּינָא, אֲתַתְּקֵף סְטָרָא אֲחֵרָא, וְאַשְׁתַּכַּח מְקַטְרֵגָא, בְּגִין דִּינִתְנֹון לִיה אֵינּוֹן, חֲיִיבָא. בְּגִין דְּעֲלִיה פְּתִיב, (אִיּוֹב כח) וְלָכֵל תְּכִלִּית הוּא חוֹקֵר. וְחִפְּיָא לְסִיְהָרָא, אֲמַאי (ד"א לֹא סְטָרָא לֹון בִּידָא דְּמְקַטְרֵגָא). בְּגִין דְּלִית תִּיאוּבְתִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאוּבְדָא לְעוּבְדֵי יָדָיו.

וְכִי־הוּא סְטָרָא אֲחֵרָא, קִימָא קְלִיפָה תְּקִיפָא, דְּלֹא יְכִיל לְאַתְבָּרָא, בַּר בְּהֵהוּא עֵיטָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לְיִשְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב תְּקַעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֻנּוֹ. בְּגִין לְתַבָּרָא הֵהוּא כֶּסֶה דְּאַתְחַפְּיָא סִיְהָרָא, וְלֹא נַהִיר.

וְכַד מִתְעַרֵי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּשׁוֹפֵר, הֵהוּא קָלָא דְּנַפְיָק מִשׁוֹפֵר, בְּטַשׁ בְּאוֹרָא, וּבְקַע רְקִיעִין, עַד דְּסִלְקָא לְגַבִּי הֵהוּא טְנָרָא תְּקִיפָא, (נ"א סְטָרָא אֲחֵרָא) דְּחִפְּי לְסִיְהָרָא, אֲשַׁגַּח, וְאַשְׁפַּח אֲתַעֲרוּתָא דְּרַחֲמֵי, כְּדִין הֵהוּא (דף קפ"ד ע"ב) דְּסִלְיָק וְקִימָא לְעִילָא, אֲתַעַרְבֵב. כְּדִין הֵהוּא קָלָא קִימָא, וְאַעֲבַר הֵהוּא דִּינָא, וְכִיּוֹן דְּלְתַתָּא אֲתַעֲרוּ רַחֲמֵי, הָכִי נְמִי לְעִילָא, אֲתַעֲר שׁוֹפָרָא

דַּאִיהוּ רַחֲמֵי, וְאַתְּעָרְעוּ קָלָא בְּקָלָא, רַחֲמֵי בְּרַחֲמֵי, וּבְאַתְּעָרוּתָא דְלִתְתָּא, אַתְּעָר הֵכִי נְמִי לְעֵילָא.

וְאִי תִימָא, הִיף יְכִיל קָלָא דְלִתְתָּא, אוֹ אַתְּעָרוּתָא דְלִתְתָּא לְאַתְּעָרָא, הֵכִי נְמִי. תָּא חֲזִי, עֲלֵמָא תִתְתָּא, קִימָא לְקַבְלָא תְדִיר, וְהוּא אֶקְרִי אֲבָן טָבָא. וְעֲלֵמָא עֲלָאָה לָא יְהִיב לִיה, אֶלָּא כְגוֹנוֹנָא דַּאִיהוּ קִימָא. אִי אִיהוּ קִימָא בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין מִתְתָּא, כְּדִין הֵכִי נְהִרִין לִיה מְלַעֲיָלָא. וְאִי אִיהוּ קִימָא בְּעַצִּיבוֹ, יְהִיבִין לִיה דִּינָא בְּקַבְלִיה.

בְּגוֹנוֹנָא דָּא, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יי' בְּשִׂמְחָה. חֲדוּה דְבַר נֶשׁ, מְשִׁיף לְגַבִּיּה חֲדוּה אַחְרָא עֲלָאָה. הֵכִי נְמִי הָאִי עֲלֵמָא תִתְתָּא, כְּגוֹנוֹנָא דַּאִיהִי אַתְּעָטְרַת, הֵכִי אֲמַשִּׁיף מְלַעֲיָלָא. בְּגִין כֵּן מְקַדְמֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַתְּעָרֵי בְּשׁוֹפֵר קָלָא דַּאִיהוּ (הוא רחמי) כְּלִיל בְּאַשָּׁא וּמִיָּא וְרוּחָא, וְאַתְּעָבִיד חַד, וְסִלְקָא לְעֵילָא, וּבִטְשׁ בְּהָאִי אֲבָן טָבָא, וְאַצְטַבַּע בְּאַיְנוֹן גְּוֹנוֹן דְּהָאִי קָלָא, וּכְדִין כְּמָה דְאַתְחִזִּיאַת, הֵכִי מְשִׁיף מְלַעֲיָלָא.

וּבִיּוֹן דְאַתְקַנַּת בְּהָאִי קָלָא. רַחֲמֵי נִפְקֵי מְלַעֲיָלָא, וְשִׁרְיִין עָלֶיה, וְאַתְכְּלִילָא בְּרַחֲמֵי, מִתְתָּא וּמְלַעֲיָלָא. וּכְדִין אַתְּעָרְבַב סְטָרָא אַחְרָא. (אסתכל ורחמי בנהירו דאנפין) וְאַתְחַלֵּשׁ תְּקִפִּיה, וְלָא יְכִיל לְקַטְרָגָא. וְהָאִי אֲבָן טָבָא, קִימָא בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין, מְכַל סְטָרִין, בְּנִהִירוֹ דְלִתְתָּא, וּבְנִהִירוֹ דְלַעֲיָלָא.

אִימְתִי קִימָא בְּנִהִירוֹ דְלַעֲיָלָא, הָוִי אוֹמֵר בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי. וּבְיוֹמָא דְכַפּוּרֵי אַתְּנִהִיר הֵהוּא אֲבָן טָבָא, בְּנִהִירוֹ דְלַעֲיָלָא, מְגוֹ נִהִירוֹ דְעֲלֵמָא דַּאֲתִי, (ואתערבב שהוא דלמורא) וּכְדִין מְתַקְנִין יִשְׂרָאֵל לְתִתָּא חַד שְׁעִיר,

מתעוררים הרחמים, כֵּן גַּם לְמַעְלָה מִתְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחַר עֲלִיּוֹן וּמוֹצִיא קוֹל שֶׁהוּא רַחֲמִים, וּמִתְעַרְבְּבִים קוֹל בְּקוֹל, רַחֲמִים בְּרַחֲמִים, וּבִהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל לְמִטָּה מִתְעוֹרֵר כֵּן גַּם לְמַעְלָה. וְאִם תֹּאמֶר, אִיף יְכוּל קוֹל שֶׁל לְמִטָּה אוֹ הִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל לְמִטָּה לְהִתְעוֹרֵר - כְּמוֹ כֵּן? בֵּא וּרְאֵה, עוֹלָם הִתְחַתּוֹן עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד, וְהוּא נִקְרָא אֲבָן טוֹבָה, וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לֹא נוֹתֵן לוֹ, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד. אִם הוּא קִיֵּם בְּהֶאֱרַת פְּנִים מְלִמְטָה, כְּמוֹ כֵּן מְאִירִים לוֹ מְלִמְעָלָה. וְאִם הוּא עוֹמֵד בְּעַצְבוֹת, נוֹתְנִים לוֹ דִּין כְּנִגְדּוֹ. כְּמוֹ זֶה, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. שִׂמְחָה שֶׁל כֵּן אָדָם מוֹשֵׁף לְעַצְמוֹ שִׂמְחָה אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה. כֵּן גַּם זֶה הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן - כְּמוֹ שֶׁהִיא מִתְעוֹרְרַת, כֵּן מוֹשֵׁף מְלִמְעָלָה. מִשׁוּם כֵּן מְקַדְמִים יִשְׂרָאֵל וּמְעוֹרְרִים בְּשׁוֹפֵר קוֹל שֶׁהוּא (סוד של רחמים) כְּלוּל בְּאַשׁ וּמִים וְרוּחַ, וְנִעֲשֶׂה אֶחָד, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וּמִכָּה בְּאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה, וְנִצְבָּע בְּגוֹנִים אֵלּוֹ שֶׁל הַקּוֹל הַזֶּה, וְאֵז כְּמוֹ שֶׁמִּתְרָאָה, כֵּן מוֹשֵׁף מְלִמְעָלָה.

וּכְיֵן שֶׁנִּתְקַנַּת בְּקוֹל זֶה, רַחֲמִים יוֹצֵאִים מְלִמְעָלָה וְשׁוֹרִים עָלֶיה, וְנִכְלַלְת בְּרַחֲמִים מְלִמְטָה וּמְלִמְעָלָה. וְאֵז מִתְעַרְבַב הַצֵּד הָאֲחֵר, (מסתכל ורואה בהארת הפנים) וְנִחַלֵּשׁ כַּחוֹ וְלֹא יְכוּל לְקַטְרָג. וְהָאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה קִיֵּמַת בְּהֶאֱרַת הַפְּנִים מְכַל הַצְּדָדִים - בְּהֶאֱרָה שֶׁל לְמִטָּה וּבְהֶאֱרָה שֶׁל לְמַעְלָה. מְתִי עוֹמֵדֵת בְּהֶאֱרָה שֶׁל לְמַעְלָה? הִיא אוֹמֵר בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים מְאִירָה הָאֲבָן הַטּוֹבָה הַהִיא בְּאוֹר שֶׁל לְמַעְלָה מִתּוֹף הָאוֹר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, (ומתערבב